

בס"ד

השיעור מוקדש לעילוי נשמת מנחם אביצור בן יהודה אריה ז"ל

ברכת כהנים
לפרשת נשא

10) פירוש ר' עובדיה ספורנו:

'יברכך'. בעושר ונכסים, שאם 'אין קמח אין תורה'. 'וישמרך'. מן הגזלנים. 'יאר'. יגלה עיניך באור פניו להביט נפלאות מתורתו וממעשיו, אחר שתשיג צרכיך בברכתו. 'ישא ה' פניו אליך'. לחיי עולם... 'וישם לך שלום'. מנוחת שלום שהוא הנחיות בלי תערובת עונש, הראוי לכל שלם לחיי עולם.

11) הרב זאב גוטליב, מהדיר הפירוש במהדורת "מוסד הרב קוק":

"לפי ביאורו הברכות סובבות על שלשה דברים: חומריות העולם הזה (כהכנה לחיי הרוח), חיי הרוח של תורה ומעשים טובים בעולם הזה, חיי עולם הבא לעתיד לבוא".

12) פירוש רש"ר הירש:

"הברכה הראשונה מברכת את ישראל בהצלחת נכסיהם הגופניים והחמריים ובהגנה מפני כל השפעה מזיקה" "להבין את דבריו בתורה ובנבואה; הוא יכשיר אותך ללמוד מהן את הנהגתו בהיסטוריה ואת תפקידיך בחיים" "כל בעלי הרגש והמחשבה שמסביבך יראו בך השלמה לעצמם; אליך ישאפו, ובך יראו את היסוד להווייתם".

13) בראשית כ"ח יז-טו:

"ונברכו בך כל משפחת האדמה ובזרעך. והנה אנכי עמך ושמרתך בכל אשר תלך" וגו'

14) דברים ז' יב-יג:

"והיה עקב תשמעון את המשפטים האלה ושמרתם ועשיתם אתם ושמר ה' א-להיך לך את הברית ואת החסד... ואהבך וברכך והרבך" וגו'. רשי" על "ויהי ביום כלות משה להקים את המשכן" (במדבר ז' א): "כלת' כתיב, יום הקמת המשכן היו ישראל ככלה הנכנסת לחופה"

1) הסבר האברבנאל להקשר של ברכת כהנים:

כי אחרי שצוה השם במצות הסוטה ובמצוות הנזיר... צוה בברכת הכהנים. מפני שבהיות המחנה כלו על הסדר הא-להי היה המחנה קדוש יפה אף נעים. ולכך צוה יתברך למשה שיצוה לאהרן ולבניו סגנון הברכה אשר יברכו בזאת את בני ישראל כלם.

2) רמב"ם בהלכות תפילה (פט"ו, ה"ז):

ואל תתמה ותאמר מה תועיל ברכת הדיוט זה, שאין קיבול הברכה תלוי בכהנים אלא בהקדוש ברוך הוא, שנאמר: 'ושמו את שמי ואני אברכם'. הכהנים עושין מצוות שנצטוו בה והקב"ה ברחמיו מברך את ישראל כחפצו.

3) רמב"ם הלכות תפילה (פי"ד, ה"ג):

ושליח הציבור מקרא אותם מלה במלה והם עונים, שנאמר: 'אמור להם' - עד שיאמרו.

4) ויקרא, ט', יב:

"וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד מעשות החטאת והעולה והשלמים"

5) רש"י שם מפרש:

"ברכת כהנים - יברכך, יאר, ישא."

6) הרמב"ן בפרשת נשא:

"כי אהרן פרש כפיו לשמים וברך את העם כאשר עשה שלמה... ולפיכך לא הזכיר הכתוב שציווה אותו משה לעשות כן."

7) בנוסח ברכת המצוה:

"אשר קדשנו בקדושתו של אהרן וציוונו לברך את עמו ישראל באהבה" ... "רבנו של עולם, עשינו משה שגזרת עלינו אף אתה עשה עמנו כמה שהבטחתנו."

8) הרמב"ם בפי"ד מהלכות תפילה:

במקדש - "כהנים מברכים אחר שישלימו עבודת התמיד של שחר... ואומר השם ככתבו והוא השם הנהגה מיוחד הא ואו הא...", ואילו במדינה - "... ואין מזכירין שם ה' במפורש."

9) נוסח ברכת כהנים:

יְבָרְכֶךָ ה' וַיְשַׁמְרֶךָ.

יָאֵר ה' פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וַיְחַנְּדֵנוּ.

יֵשָׂא ה' פְּנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ וַיִּשֶׂם לָךְ שְׁלוֹם.